

Tjänsteskrivelse - Kommunstyrelsens årliga granskning av kommunala bolag 2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att verksamheten i bolagen Gävle Stadshus AB, Gävle Energi AB, Gävle Kraftvärme AB, Hedesunda Elförsäljning AB i likvidation, Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB, AB Gavlegårdarna, Gavlefastigheter Gävle kommun AB, Gavle Drift & Service AB, Gävle Flygplats AB, Gävle Parkeringsservice AB, Gävle Teknikcenter Fastighets AB, GAVLIA AB, Gävle Hamn AB, Stuveribolaget i Gävle AB i likvidation, Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordningar.

att verksamheten i de delägda bolagen Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB och Svenska Kommunförsäkrings AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

att verksamheten i de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB, Ostkustbanan AB och Visit Hälsingland Gästrikland AB, har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att verksamheten i de delägda kommunalförbunden Gästrike Återvinnare, Gästrike Räddningstjänst, Inköp Gävleborg har bedrivits i relation till vad som stadgas i förbundsordningarna för respektive förbund, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att uppdra till kommunledningskontoret att fortsätta utveckla formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de delägda bolagen.

Ärendet i korthet

Från och med 2013-01-01 gäller delvis ny lagstiftning vad avser kommunstyrelsens uppsiktsplikt över hel- och delägda bolag samt sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i. Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Kommunledningskontoret har sammanställt underlag från bolagen för denna uppsiktsroll.

Beslutsunderlag

Lagstiftning

Från och med 2013-01-01 gäller delvis ny lagstiftning vad avser kommunstyrelsens uppsiktsplikt över hel- och delägda bolag. Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Styrelsen skall också ha uppsikt över sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska också vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i Kommunallagens 3 kapitel 17 och 18 §§ är uppfyllda i hel- och delägda bolag. Dessa krav omfattar att kommunfullmäktige i helägda bolag ska:

1. Fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. Se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. Utse samtliga styrelseledamöter, och
4. Se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Ställningstagande helägda och vissa delägda bolag

Underlag för kommunstyrelsens ställningstagande om den verksamhet som respektive bolag har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, är bolagsstyrningsrapport, årsredovisning samt revisorernas granskningsrapport för respektive bolag.

I företagspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2012-06-18 § 116, under § 10 "Information om bolagsstyrning och bolagets interna kontroll", anges att "Bolagen ska årligen upprätta särskild rapportering om bolagsstyrningsfrågor. Bolagen kan välja mellan att upprätta en särskild rapport eller att redovisa informationen som en del av bolagets årsredovisning.

Rapportering sker enligt anvisningar från kommunstyrelsen."

Anvisningar för att upprätta en särskild bolagsstyrningsrapport har gått ut till Gävle Stadshus AB med dotterbolag samt Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB. Dessa bolag har lämnat en bolagsstyrningsrapport för verksamheten 2018.

Anvisningar har gått ut till de delägda bolagen Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB och Svenska Kommunförsäkrings AB. Försäkringsbolagen står under tillsyn av Finansinspektionen och skall enligt EU-kommissionens delegerade förordning 2015/35 upprätta särskild rapportering "Regelbunden tillsynsrapport SFCR – Solvency and Financial Condition Report 2017". Denna rapportering innehåller utöver redovisning av bolagens verksamhet även beskrivning av riskprofil, kapitalbas och värdering av solvensändamål och denna rapportering är betydligt mera omfattande än kraven i företagspolicyn angående upprättande av bolagsstyrningsrapport varför försäkringsbolagen anses uppfylla det kravet.

Årsredovisningar för bolagen bifogas ärendet. Bolag i Stadshuskoncernen som är dotterbolag i en underkoncern ingår även i årsredovisningen för moderbolaget. Revisionsrapporter och lekmannarevisorernas granskningsrapporter ingår i årsredovisningarna. Årsredovisningarna har med godkännande behandlats på årsstämmor.

I bolagsstyrningsrapporter för 2018 har bolagen bedömt att verksamheten bedrivits i enlighet med styrande dokument, däribland bolagsordningar. Årsredovisningar för bolagen har avlämnats för 2018 med undertecknade revisionsberättelser. Revisionen har lämnat undertecknade granskningsrapporter där bolagens verksamhet 2018 bedömts ha varit förenlig med det kommunala ändamålet.

Utifrån dessa underlag föreslås kommunstyrelsen besluta att verksamheten i bolagen;

- Gävle Stadshus AB,
 - Gävle Energi AB med dotterbolagen Gävle Kraftvärme AB, Hedesunda Elförsäljning AB i likvidation, Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB
 - AB Gavlegårdarna,
 - Gävle Hamn AB
 - Gavlefastigheter Gävle kommun AB med dotterbolaget Gavlia AB och dotterdotterbolagen , Gävle Flygplats AB, Gävle Parkeringsservice AB, Gävle Teknikcenter Fastighets AB.
 - Stuveribolaget Gävle AB i likvidation
 - Gästrike Vatten AB,
 - Gävle Vatten AB
- har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordning.

Ställningstagande övriga delägda bolag

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Följande delägda bolag omfattas av detta ställningstagande

- Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB (ägarandel 50%)
- Svenska Kommunförsäkrings AB (ägarandel 27%)
- Bomhus Energi AB (ägarandel 50% via Gävle Energi AB)
- Gästrike Ekogas AB (ägarandel 49% via Gävle Energi AB)*
- Ostkustbanan AB (ägarandel 9%)
- Visit Hälsingland Gästrikland AB (ägarandel 25%)

* samt andelen via Gästrike Återvinnare som äger 51 % i bolaget.

För de delägda bolagen Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB och Svenska Kommunförsäkrings AB har bolagen lämnat rapport om att verksamheten bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag och den kommunala kompetensen i kommunallagen. Rapport återfinns i årsredovisningen. Kommunstyrelsen föreslås att besluta att verksamheten i de delägda bolagen Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB och Svenska Kommunförsäkrings AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

För de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB, Gästrike Räddningstjänst, Gästrike Återvinnare, Inköp Gävleborg och Ostkustbanan AB har revisorerna i granskningsrapporter och revisionsberättelser uttalat att respektive bolag bedöms bedriva verksamheten enligt bolagsordning och kommunfullmäktiges ändamål. Kommunstyrelsen föreslås därmed att utifrån denna information samt årsredovisningar och löpande information besluta att verksamheten i de delägda bolagen bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Gästrike Ekogas AB redovisar en total förlust på -15,9 mnkr då bolaget fortfarande är under uppbyggnad. Under 2019 har bolaget begärt ett ovillkorat aktieägartillskott på 40,0 mnkr för att möjliggöra fortsatt expansion och produktionsstöd.

Gästrike Återvinnare uppfyller inte kommunallagens krav på en ekonomi i balans och årets balanskravsresultat uppgår till -17,2 mnkr. Det negativa resultatet beror främst på nedskrivning av aktieinnehavet i Gästrike Ekogas AB till substansvärdet med 16,5 mnkr.

Lekmannarevisorn i Visit Hälsingland Gästrikland AB har i granskningsrapporten rapporterat brister vilka kommunstyrelsen noterat för framtida verksamhetsutveckling.

Allmänt om uppsikt

I företagspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2012-06-18 § 116, under § 10 "Information om bolagsstyrning och bolagets interna kontroll", anges att "Bolagen ska årligen upprätta särskild rapportering om bolagsstyrningsfrågor..."

Huvuddelen av kommunkoncernens bolag har enligt anvisningar upprättat bolagsstyrningsrapport. I delårsrapporter, verksamhetsrapporter och årsredovisningar har bolagens ekonomi, verksamhet och viktiga händelser redovisats. Bolagen i stadshuskoncernen har löpande redovisat verksamhet och ekonomi i Gävle Stadshus AB. Särskilda ägarsamråd har skett i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Sammantaget bedöms uppsikt har utövats över de kommunala företagen enligt kommunlagen.

Uppsikten över de delägda bolagen och kommunalförbunden kan dock utvecklas ytterligare. Rapportering av ekonomi och verksamhet kan utvecklas, speciellt i samband med delårsrapporter.

6(6)

Datum 2019-05-29

Diarienummer: 19KS57

Dnr 19KS57-68

För att ytterligare förstärka uppsikten över de kommunala företagen föreslås kommunstyrelsen att uppdra till kommunledningskontoret att fortsätta utveckla formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de delägda bolagen.

Beslutet ska skickas till
SG Ekonomi

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör